

ชื่อเรื่อง นักบวชหญิงกับโลกสังคมสงเคราะห์ กรณีศึกษามูลนิธิได้หวัน

ชื่อผู้วิจัย น.ศ. ศรุดา กอเกียรติสกุล รหัสนักศึกษา 05520586

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชาญณรงค์ บุญหนุน

ปีการศึกษา 2555

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประวัติผู้ก่อตั้ง ความเป็นมาของมูลนิธิ รูปแบบการบริหารจัดการมูลนิธิ รวมถึงแนวคิดและบทบาทด้านสังคมสงเคราะห์ของมูลนิธิพุทธรณีได้หวัน

ผลการศึกษาพบว่ามูลนิธิได้หวันแม้จะมีจุดเริ่มต้นเล็กๆจากความสะเทือนใจของภิกษุณีหญิงรูปหนึ่ง ต่อสภาพสังคมที่ให้อำนาจกับเม็ดเงินมากกว่าจิตใจในการช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ ก่อเกิดเป็นแรงผลักดันให้ท่านธรรมจารย์เจิ้งเหยียนรวบรวมลูกศิษย์และอาสาสมัครเพื่อทำงานช่วยเหลือสังคม เพราะมูลนิธิได้หวันมีระบบการจัดการที่ดีจึงสามารถปฏิบัติการกิจและกระจายข่าวสารได้อย่างทั่วถึง อาสาสมัครของมูลนิธิที่เริ่มจากคนกลุ่มเล็กๆกลับขยายตัวได้อย่างรวดเร็วและกระจายอยู่ทั่วทุกมุมโลก ภายใต้การนำของท่านธรรมจารย์เจิ้งเหยียนซึ่งสามารถนำเทคโนโลยีทันสมัยมาเป็นสื่อกลางในการประสานการทำงานของอาสาสมัครได้อย่างดีเยี่ยม ส่งผลให้มูลนิธิกลายเป็นองค์กรที่มีประสิทธิภาพในระดับโลก

คำสำคัญ: ท่านธรรมจารย์เจิ้งเหยียน มูลนิธิพุทธรณีได้หวัน อาสาสมัคร ทำงานช่วยเหลือสังคม

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ไต้หวัน เป็นเกาะในมหาสมุทรแปซิฟิก ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของจีนแผ่นดินใหญ่ ปัจจุบันปกครองโดยสาธารณรัฐจีน ซึ่งเป็นเอกเทศจากสาธารณรัฐประชาชนจีน แต่เดิมไต้หวันมีชาวพื้นเมืองเป็นชาวหมู่เกาะในมหาสมุทรแปซิฟิก ภายหลังจึงถูกรุกรานจากต่างชาติ แต่ชาวจีนแผ่นดินใหญ่เริ่มเข้ารุกรานไต้หวันในสมัยราชวงศ์หมิงและราชวงศ์ชิงผนวกเอาไต้หวันเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของมณฑลฝูเจี้ยนในเวลาต่อมา จึงทำให้ไต้หวันเริ่มรับอิทธิพลทางด้านศิลปวัฒนธรรมและศาสนาจากจีน

ชาวจีนมากกว่า 1 ล้าน 5 แสนคน อพยพตามมาอยู่ที่เกาะไต้หวันในยุคที่เหมา เจ๋อตงมีอำนาจเต็มในจีนแผ่นดินใหญ่ ส่งผลให้นายพล เจียง ไคเช็ก ต้องอพยพครอบครัวและสมาชิกพรรคก๊กมินตั๋งมาตั้งถิ่นฐานในไต้หวัน และเริ่มขยายอำนาจปกครองไต้หวันเป็นเวลานาน จึงทำให้ไต้หวันได้รับอิทธิพลความคิดแบบขงจื้อเข้ามาในสังคม

ในปัจจุบันเป็นที่น่าสังเกตว่าเมืองศีร์ชานาพุทธมากมายในไต้หวัน แต่ที่โดดเด่นที่สุดคือมูลนิธิฉือจี้ ของท่านธรรมาจารย์เจิ้งเหยียน ที่เป็นภิกษุณีแต่กลับได้รับความนิยมอย่างมากในไต้หวัน ซึ่งเป็นที่เข้าใจว่า ไต้หวันคือสังคมที่ให้อำนาจแก่เพศชาย ตามแนวคิดของขงจื้อ

มูลนิธิพุทธฉือจี้ในไต้หวัน มีลักษณะเด่นหลายประการที่ดึงดูดความสนใจของคนทั่วไป ไม่ว่าจะเป็นการมีผู้นำองค์กรที่เป็นนักบวชสตรี, การวางตัวเป็นกลาง ไม่สนับสนุนและไม่ขัดแย้งกับกลุ่มการเมืองใด ประสิทธิภาพในการปฏิบัติการกิจของอาสาสมัคร และความสามารถในการขยายเครือข่ายอาสาสมัครออกไปทั่วโลก จนเกิดเป็นพลังแห่งการทำความดีเพื่อช่วยเหลือผู้อื่น นอกจากนี้ยังมีวิธีการเผยแพร่ธรรมะและประชาสัมพันธ์แนวคิดให้แพร่หลายช่องทางผ่านสื่อที่ทันสมัย (พิชญ์วิฑูร์ชต์ บุญช่วย ๒๕๕๑ : ๑๓๓)

ดังนั้นจึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับมูลนิธิฉือจี้ไต้หวัน

ขอบเขตการวิจัย

ศึกษาวิเคราะห์มูลนิธิตุทธธื้อจี้ไต้หวันในเรื่องประวัติความเป็นมาและแนวคิด, ระบบการบริหารจัดการมูลนิธิ, และบทบาทด้านสังคมสงเคราะห์ของมูลนิธิ

ผลการวิจัย

ประวัติท่านธรรมอาจารย์เจิ้งเหยียน

ท่านธรรมอาจารย์เจิ้งเหยียนกำเนิดเมื่อ วันที่ ๑๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๘๐ ที่ตำบลชิงสุ่ย เมืองไทจง ตอนกลางของไต้หวัน เดิมชื่อว่า “หวัง จิ้น หยิน” เมื่อจิ้นหยินมีอายุได้ ๑๕ ปี มารดาป่วย ต้องรักษาด้วยการผ่าตัดแต่การผ่าตัดในสมัยนั้นนับว่าอันตรายมาก จิ้นหยินจึงสวดมนต์ภาวนา เจ้าแม่กวนอิมด้วยความศรัทธาเพื่อสะเดาะเคราะห์ให้แก่มารดา และได้ตั้งจิตอธิษฐานว่าถ้าหากมารดาหายจากการป่วยครั้งนี้ จิ้นหยินจะขอลดอายุขัยของตนเองลงสิบสองปีและจะทานอาหารมังสวิรัตเพื่ออุทิศส่วนกุศลนี้เป็นการเพิ่มอายุขัยให้แก่มารดา

๕ ปีต่อมาบิดาของจิ้นหยินป่วยเป็นโรคความดันโลหิตสูง วันหนึ่งในเดือนมิถุนายนบิดาของท่านรู้สึกปวดศีรษะอย่างเฉียบพลัน จิ้นหยินเห็นบิดานอนปวดศีรษะอยู่บนโซฟา จึงรีบให้คนไปตามแพทย์ประจำบ้านมาตรวจดูอาการ พบว่าขณะนั้นความดันโลหิตสูงมาก แพทย์จึงฉีดยาและสั่งให้นอนพักความดันโลหิตจะได้อ่อนลงแต่จิ้นหยินกลัวว่าที่ห้องทำงานมีเสียงรบกวนมากคิดจะให้บิดาไปนอนพักที่บ้านจึงสั่งให้คนจี้สามล้อมารับท่านกลับไปบ้าน (ในสมัยนั้นยังไม่มีรถยนต์ส่วนตัวที่มีฐานะดีจะมีสามล้อไว้ใช้) แต่เมื่อถึงบ้านบิดาก็เดินและพูดไม่ได้แล้ว จิ้นหยินจึงรีบตามแพทย์มาตรวจดูอาการอีกครั้ง แต่หมดหนทางเยียวยา วันรุ่งขึ้นบิดาก็ถึงแก่กรรม ซึ่งการเสียชีวิตของบิดาทำให้จิ้นหยินเศร้าโศกเสียใจมาก

หลังจากนั้นเพื่อนของจิ้นหยินคนหนึ่งแนะนำให้ไปที่วัดฟงเหยียน ท่านธรรมอาจารย์ที่วัดมอบหนังสือให้แก่จิ้นหยินเล่มหนึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องกฎแห่งกรรม ในหนังสือเล่มนั้นมีคำพูดที่กล่าวว่า “คนเราเมื่อมีเกิดก็ต้องมีตาย” ต่อมาเพื่อนอีกคนหนึ่งพาไปที่วัดฉือฮยินเพื่ออ่านหนังสือ “เห

ลียงหวางเป่าซาน” จินหยินจึงเข้าใจอย่างลึกซึ้งว่า “คนเราเมื่อตายไปแล้วจะเอาอะไรติดตัวไปไม่ได้ จะมีแต่กรรมดีหรือ กรรมชั่วที่เราทำในชาตินี้ติดตัวไปเท่านั้น”

แต่เหตุการณ์ที่ทำให้จินหยินตัดสินใจออกบวชอย่างจริงจังคือหลังได้พบกับท่านธรรมาจารย์ชิวเต้าและขบคิดปัญหาว่า “ผู้หญิงที่หัวตะกร้าชื่อกับข้าวเป็นผู้ที่มีความสุขที่สุด” เพราะจินหยินกลับคิดว่า ผู้หญิงไม่เพียงแต่มีสิทธิที่จะบริหารเงินในกระเป๋าของตนเองและทำงานเพื่อครอบครัวของตนเท่านั้น แต่น่าจะแบกภาระหน้าที่ของสังคมได้เช่นเดียวกับผู้ชาย จินหยินจึงตัดสินใจว่าวันหนึ่งหากตนเองออกบวชจะพยายามสร้างสังคมที่เปี่ยมด้วยจิตเมตตากรุณาให้กระจายไปสู่มนุษยชาติ เอาจิตใจที่รักครอบครัวขยายไปสู่การรักสังคม และสรรพสัตว์โลกนี้จะมีความสุขอย่างแท้จริง ดังนั้นเมื่อท่านธรรมาจารย์ชิวเต้าได้ชักชวนจินหยินพร้อมสาธุศิษย์จำนวนหนึ่งให้ร่วมเดินทางไปยังวัดต่างๆทางฝั่งตะวันออกของเกาะไต้หวัน ที่เมืองฮวาเหลียนในปี พ.ศ.๒๕๐๕ จินหยินจึงตัดสินใจปลงผมของท่านเองเป็น “ภิกษุณี” ทั้งที่ตามหลักพุทธศาสนาแล้วการปลงผมเป็นภิกษุหรือภิกษุณีก็ตาม สำเร็จด้วยสงฆ์ ตรงนี้เป็นข้อสำคัญและเป็นตัวตัดสินใจ (พระพรหมคุณาภรณ์ ๒๕๕๐ : ๑๘๓ – ๑๘๔) แต่จินหยินไม่รีบร้อนที่จะหาพระอุปัชฌาย์กลับไปปล่อยให้เป็นไปตามฟ้าลิขิต การใช้ชีวิตของนักบวชทั้งสองเป็นไปอย่างยากลำบากเพราะภูมิประเทศทางตะวันออกของไต้หวันมีลักษณะแห้งแล้งและด้อยพัฒนา ชาวบ้านในแถบนั้นจึงมีฐานะยากจน ท่านอาจารย์และสาธุศิษย์ทุกคนจึงพักในศาลเจ้าร้างและต้องทำงานอย่างหนัก สู้กับภัยธรรมชาติทุกรูปแบบ อยู่แบบอดมื้อกินมื้อ ตามกฎที่ท่านตั้งไว้ว่า “วันใดไม่ทำงาน วันนั้นจะไม่กิน” รวมทั้งเลือกที่จะไม่ปฏิบัติตามกฎของศาสนา คือการไม่รับบิณฑบาตจากชาวบ้านและไม่ประกอบพิธีกรรม กลับใช้ชีวิตอย่างเรียบง่าย เก็บถั่วลิสงและมันเทศที่หลงเหลือจากการเก็บเกี่ยวของชาวบ้านมาประทังชีวิต นอกจากนี้จะปลูกผักไว้กินเองแล้ว ยังทำสินค้าออกจำหน่ายด้วย เช่น นำค้ายจากโรงงานที่เขาทิ้งแล้วมาถักเป็นเสื้อกันหนาว ถักรองเท้าเด็กขาย เย็บถุงสำหรับใส่อาหารสัตว์ เป็นต้น

ปี พ.ศ.๒๕๐๖ จินหยินเดินทางไปวัดหลินจี เมืองไทเป เพื่อลงทะเบียนเข้าร่วมในพิธีสมานานศีลเป็นเวลา ๓๒ วันเพื่อเป็นภิกษุณีอย่างเป็นทางการ โดยการอุปสมบทภิกษุณีในไต้หวัน จะกระทำแบบปีเว้นปี (ฉัตรสุมาลย์ กบิลสิงห์ ๒๕๓๒ : ๖๑-๖๒)

จันทินเดินทางถึงไทเปก่อนประกอบพิธีหนึ่งวัน พักอยู่ที่ธรรมศาลาโพธิ์จึงไปสมัครที่วัด หลินจี แต่ตามกฎผู้ที่ไม่มีพระอุปัชฌาย์ปลงผมให้จะมาสมาทาศิลไม่ได้ ดังนั้นท่านจึงต้องกลับไป ที่ธรรมศาลาโพธิ์ ท่านธรรมาจารย์สุนอินที่ธรรมศาลาโพธิ์รู้สึกเห็นใจจันทินมากที่ไม่สามารถเข้าร่วมพิธีสมาทานศีล แต่ขณะนั้นจันทินต้องการหาซื้อหนังสือ “สรรพนิพนธ์ของท่านธรรมาจารย์ ไทชี” ท่านธรรมาจารย์สุนอินจึงไปเป็นเพื่อนหาซื้อหนังสือ ทำให้จันทินได้พบกับท่านธรรมาจารย์ย่นซุ่นที่ดูออกว่าจันทินเป็นชีวชใหม่ และด้วยการช่วยเหลือของท่านธรรมาจารย์สุนอิน ประกอบกับความรู้สึกถูกชะตาที่ท่านธรรมาจารย์ย่นซุ่นมีต่อจันทิน จันทินจึงได้รับการอุปสมบทโดยมีท่านธรรมาจารย์ย่นซุ่นเป็นพระอุปัชฌาย์และมอบฉายา “เจิ้งเหยียน” แก่ท่าน และท่านธรรมาจารย์ย่นซุ่นยังมอบคำสอนแก่ท่านธรรมาจารย์เจิ้งเหยียนว่า **“เมื่อบวชแล้ว จงทำทุกอย่าง เพื่อพุทธศาสนาและมวลมนุษย”**

ปี พ.ศ. ๒๕๐๘ ท่านธรรมาจารย์เจิ้งเหยียนพบเหตุการณ์ที่กระทบกระเทือนใจอย่างรุนแรง เมื่อไปเยี่ยมอุบาสกผู้หนึ่งที่เข้ารับการรักษาตัวในโรงพยาบาลเอกชนที่ ฟงหลิน และท่านอาจารย์ไป พบกองเลือดกองใหญ่นองอยู่บนพื้น สอบถามได้ความว่าเป็นกองเลือดของผู้หญิงชนบทแห่งลูก ญาติพามาโรงพยาบาลใช้เวลาเดินทาง ๗-๘ ชั่วโมง แต่ต้องพากลับไปรักษาที่อื่นเพราะไม่มีเงิน ๘,๐๐๐ เหรียญสำหรับจ่ายค่ามัดจำก่อนที่แพทย์จะลงมือผ่าตัดช่วยชีวิต

เหตุการณ์ครั้งนั้นทำให้ท่านอาจารย์ตั้งปณิธานแน่วแน่ว่าจะต้องทำงานเพื่อหาทางช่วยเหลือผู้ยากไร้ที่ขาดที่พึ่งพิง และในที่สุดก็เกิดความคิดที่จะรวบรวมชาวพุทธเข้าด้วยกันเพื่อร่วมกันสร้างกุศลกรรม โดยการช่วยเหลือผู้ยากไร้อย่างเป็นรูปธรรมด้วยความเมตตากรุณาและไม่หวังผลประโยชน์ตอบแทน ซึ่งหากทำได้ ทุกคนก็จะเป็นพระโพธิสัตว์ได้ทันที ไม่ต้องรอสวามนตร์ อ้อนวอนภวานาต่อเจ้าแม่กวนอิมเพื่อให้ได้เป็นพระโพธิสัตว์ ความทุกข์ยากในสังคมและในโลกก็จะบรรเทาเบาบางลงไปได้

จากนั้นท่านอาจารย์ก็ใช้หลัก “ลงมือทำทันที” เริ่มด้วยการชักชวนสานุศิษย์ที่เป็นแม่บ้านธรรมดา ๓๐ คนให้ออมเงินเพื่อการนี้คนละ ๕๐ เซ็นต์ต่อวัน เก็บไว้ในกระปุกไม้ไผ่ โดยมีคำขวัญว่า “แม้เงิน ๕๐ เซ็นต์ ก็ช่วยเหลือผู้ยากไร้ได้”

ความเป็นมาของมูลนิธิพุทธฉือจี้

ไต้หวัน เป็นเกาะในมหาสมุทรแปซิฟิก ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของจีนแผ่นดินใหญ่ ปัจจุบันปกครองโดยสาธารณรัฐจีน ซึ่งเป็นเอกเทศจากสาธารณรัฐประชาชนจีน แต่เดิมไต้หวันมีชาวพื้นเมืองเป็นชาวหมู่เกาะในมหาสมุทรแปซิฟิก ภายหลังจึงถูกรุกรานจากต่างชาติ แต่ชาวจีนแผ่นดินใหญ่เริ่มเข้ารุกรานไต้หวันในสมัยราชวงศ์หมิงและในสมัยราชวงศ์ชิงจึงผนวกเอาไต้หวันเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของมณฑลฝูเจี้ยน จึงทำให้ไต้หวันเริ่มรับอิทธิพลทางด้านศิลปวัฒนธรรมและศาสนาจากจีนในเวลาต่อมา

ชาวจีนมากกว่า 1 ล้าน 5 แสนคน อพยพตามมาอยู่ที่เกาะไต้หวันในยุคที่เหมาะสม เจ็ดองมีอำนาจเต็มที่ในจีนแผ่นดินใหญ่ ส่งผลให้นายพล เจียง ไคเช็ก ต้องอพยพครอบครัวและสมาชิกพรรคก๊กมินตั๋งมา

ตั้งถิ่นฐานในไต้หวัน และเริ่มขยายอำนาจปกครองไต้หวันเป็นเวลานาน จึงทำให้ไต้หวันได้รับอิทธิพลความคิดแบบขงจื้อเข้ามาในสังคม

ในปัจจุบันเป็นที่น่าสังเกตว่าเมืองศีร์ศศาสนาพุทธมากมายในไต้หวัน แต่ที่โดดเด่นที่สุดคือ มูลนิธิฉือจี้ของท่านธรรมอาจารย์เจิ้งเหยียน ที่เป็นภิกษุณีแต่กลับได้รับความนิยมอย่างมากในไต้หวัน ซึ่งเป็นที่เข้าใจว่า ไต้หวันคือสังคมที่ให้อำนาจแก่เพศชาย ตามแนวคิดของขงจื้อ แต่ในความเป็นจริงนั้นคนไต้หวันไม่ได้มีทัศนคติเชื่อตามแนวทางของขงจื้อเลย ในทางกลับกันคนไต้หวันยึดมั่นในการปฏิบัติตนเพื่อประโยชน์สุขของส่วนรวม ในสมัยก่อนคนไต้หวันมีความเชื่อว่าปรมาจารย์ทุกรุ่นเมื่อตายไปแล้วจะมีกระดูกหรืออัฐิเป็นพระธาตุเนื่องจากสร้างกุศลมาก และปฏิบัติชอบตามหลักคำสอน (พระอาจารย์วัชชัย : ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๕) การทำความดีเพื่อคนหมู่มาตามแบบของพระโพธิสัตว์ต่างๆ แต่ที่เป็นที่นิยมมากที่สุดคือพระโพธิสัตว์กวนอิมปางพันเนตรพันกร ซึ่งตรงกับที่ท่านธรรมอาจารย์เจิ้งเหยียนได้เคยศึกษา “สัทธรรมปุณฑริกสูตร” จนได้รู้แจ้งถึงแก่นแท้ของข้อความในพระสูตรที่ว่า “เมล็ดพันธุ์เพียงเมล็ดหนึ่งแตกออกเป็นเมล็ดจำนวนมาก และเมล็ดพันธุ์จำนวนหลังนี้จะขยายพันธุ์ได้เป็นอนันต์” ท่านได้ตีความว่า หากปลูกกุศลจิตของคนได้คนหนึ่ง และผู้นั้นไม่ตายศรัทธา ก็สามารถปลูกศรัทธาคนต่อไป จนทุกคนมีกุศลจิตเป็นจำนวนนับ

ไม่ถ้วน ถ้าเป็นดั่งนี้องค์พระโพธิสัตว์กวนอิมปางพันเนตรพันกรนั้น ก็อยู่ในดินแดนมนุษย์นั่นเอง
(พิชณูรัตน์ บุญช่วย ๒๕๕๑ : ๑๔๓)

อวโลกิตेश्वर จีนเรียกว่ากวนอิมหรือกวนซิม เป็นโพธิสัตว์องค์เดียวที่ได้รับการเคารพทุก
ยุคทุกสมัย มีทั้งเพศชายและเพศหญิง และเป็นทีเคารพนับถือถึงปัจจุบัน

ในการสร้างรูปเคารพของพระโพธิสัตว์กวนอิมของจีน แม้ว่าจะยังยึดคัมภีร์
พระพุทธศาสนาพระพุทธศาสนาจากอินเดียเป็นเครื่องกำหนดลักษณะสำคัญในการสร้างรูปเคารพ
แต่ก็มีปรากฏว่าในช่วงรัชสมัยราชวงศ์ถัง (พ.ศ. ๑๑๖๑ – ๑๔๕๐) ก็ได้เริ่มมีการสร้างพระโพธิสัตว์
เป็นเพศหญิงบ้างแล้ว โดยเฉพาะในปางที่เรียกว่า กวนอิมมอบบุตร ต่อมาในสมัยราชวงศ์ซ่ง (พ.ศ.
๑๕๐๓ – ๑๘๒๒) การสร้างพระโพธิสัตว์เป็นเพศหญิงก็ได้เพิ่มมากขึ้น อย่างไรก็ตามในความเชื่อ
ของพระพุทธศาสนาหายานในแนวจีน ซึ่งถือว่าคัมภีร์พระสัทธรรมปุณฑริกสูตรเป็นคัมภีร์สูงสุด
พระโพธิสัตว์ย่อมทรงปรากฏพระกายให้เหมาะสมกับการโปรดสัตว์ในภพภูมิต่างๆ และตาม
ลักษณะฐานะและจริตของสัตว์ที่พระองค์จะทรงโปรด (ผาสุก อินทรารุช ๒๕๔๓ : ๑๕๕)

แต่ตำนานหรือเรื่องเล่าเกี่ยวกับพระโพธิสัตว์กวนอิมปางพันเนตรพันกรนั้นมีมากมาย โดย
หลักๆแล้วจะมีอยู่ ๓ ความเชื่อที่โดดเด่นคือ แต่เดิมพระโพธิสัตว์กวนอิมเป็นพระธิดาแห่งฮ่องเต้
เมี่ยวจู(ถูกมารครอบงำทำให้ไม่เชื่อทางธรรมและมุ่งที่จะทำลายศาสนา) พระนางมีความฝักใฝ่ใน
ธรรม จึงปรารถนาจะออกบวช พระบิดาจึงขัดขวางแต่ไม่สำเร็จ ในภายหลังฮ่องเต้ประชวรเป็นโรค
ผิวหนังร้ายแรง ไม่มีผู้ใดรักษาได้ เมื่อพระนางทราบเรื่อง จึงสละดวงตาและแขนสองข้างเพื่อนำมา
ปรุขยา รักษาอาการประชวรจนหาย หลังจากนั้นฮ่องเต้ก็สละราชบัลลังก์และออกหาผู้ที่ช่วยชีวิตตน
และเมื่อพบความจริงว่าเป็นธิดาของตน จึงเศร้าเสียใจและหันมาฝักใฝ่ทางธรรม ด้วยผลบุญกุศลครั้ง
นี้พระนางจึงบรรลู่เป็น พระโพธิสัตว์ ดวงตาและแขนก็งอกกลับมาดังเดิม ในส่วนของโพธิสัตว์
กวนอิมปางพันเนตรพันกรนั้น เกิดจาก พระโพธิสัตว์ต้องนั่งสมาธิและถอดจิตลงไปช่วยเหลือผู้พ้อใน
นรก (จากผลกรรมที่เคยมุ่งทำลายศาสนา) แล้วเสียแขนไปข้างหนึ่งเพื่อเป็นอาหารแก่ภูตผีที่มา
ขัดขวาง ชาวบ้านที่อยู่บนโลกมนุษย์เมื่อรู้เข้าก็ช่วยกันปั้นมือขึ้นมาพันมือแล้วติดเข้ากับตัวของโพธิ
สัตว์ ทำให้เกิดโพธิสัตว์กวนอิมปางพันกร (วิถีไอกำเนิดเจ้าแม่กวนอิม เข้าถึงเมื่อ ๑๕ ธันวาคม
๒๕๕๕)

อีกตำนานหนึ่งมาจากทางพุทธศาสนาฝ่ายมหายานว่าในขณะที่ยังเป็นโพธิสัตว์ชั้นปฐมภูมิ ได้รับฟังพระมหากรุณาธารณีสูตรจากพระพุทธเจ้าเพียงครั้งเดียวก็ได้สำเร็จเป็นโพธิสัตว์ชั้นที่๘ และกล่าวเป็นสัจจะฐานบารมีต่อหน้าพระพุทธองค์ว่า “ถ้าในอนาคต ข้าพระพุทธเจ้าจะสามารถสร้างประโยชน์และความสุขแก่สรรพสัตว์ทั้งหลายแล้ว ขอให้ข้าพระพุทธเจ้าจะมีพันหัตถ์พันเนตรในบัดดล” เมื่อกล่าวคำอธิษฐานจบลง ก็บังเกิดมีพันหัตถ์พันเนตรขึ้นในทันที (วิถีโอประวัติเจ้าแม่กวนอิม เข้าถึงเมื่อ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๕)

และอีกตำนานหนึ่งคือพระสหัสสหัตถ์สหัสเนตร หรือกวนอิม ๑๐๐๐กร ๑๐๐๐เนตร ภาคนี้ถือเป็นภาคที่รับภาระทุกข์ของสัตว์มากที่สุด เพราะประจำอยู่ในนรกภูมิสัตว์ที่ทำบาปต้องตกนรกในวันหนึ่งๆมีมากมายเหลือคณา ดังนั้นจึงต้องมี ๑๐๐๐มือ ๑๐๐๐ตาคอยช่วยเหลือ เมื่อเห็นว่าสัตว์นรกนั้นสำนึกบาป และพอช่วยได้

พระสหัสสหัตถ์สหัสเนตรอวโลกิตศวร (จีนเรียก เขียน ไส่วกวนอิม 千手观音) เป็นพระโพธิสัตว์ที่สร้างขึ้นจากแนวความคิดในคัมภีร์มหากรุณาธารณีสูตร เป็นปางที่เชื่อว่ามิฤทธิ์อำนาจมาก ทรงโปรดสัตว์ทุกภพทุกภูมิในจักรวาลทั้งสิบทิศ การสร้างโพธิสัตว์ปางนี้นิยมสร้างให้มีพระกรที่เห็นได้ชัดเจนระหว่าง ๒๐ พระกร ถึง ๔๒ พระกร โดยมีพระกรคู่หนึ่งอยู่ในท่าอัญชลี ส่วนพระกรอื่นๆถือสิ่งของซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของมหาปณิธานในการโปรดสัตว์ของพระองค์สำหรับพระกรอื่นๆอีกกว่า ๕๐๐ พระกรนั้น สร้างไว้ในลักษณะของรัศมีเป็นวงรอบพระโพธิสัตว์ในฝ่าพระหัตถ์แต่ละพระหัตถ์มาตาหน่งตา (ผาสุก อินทราวุธ ๒๕๔๓ : ๑๕๖)

ด้วยเหตุนี้มูลนิธิพุทธรณีจี้ของท่านธรรมาจารย์เจิ้งเหยียนจึงก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ.๒๕๐๕ ตามปณิธานอันแน่วแน่ของท่านธรรมาจารย์ที่ต้องการช่วยเหลือผู้ยากไร้ให้เหมือนกับพระโพธิสัตว์กวนอิม โดยเริ่มจากตัวท่านธรรมาจารย์เองและกลุ่มภิกษุณีเก็บสะสมทุนด้วยการถกรองเท้าเด็กเพื่อขายราคาคู่ละ ๔ เหรียญ เมื่อครบ ๑ ปี จึงมีเงินสำรองถึง ๘,๖๔๐ เหรียญ ไว้เป็นค่ามัดจำในการรักษาพยาบาลคนยากไร้ ขณะที่เว็บไซต์ของมูลนิพุทธรณีจี้ไทย บรรยายว่า ช่วงเวลาเดียวกันนั้น ท่านได้ชักชวนแม่บ้านที่เป็นลูกศิษย์จำนวน ๓๐ กว่าคน ให้ประหยัดค่ากับข้าววันละ ๕๐ เซนต์ ใส่ในกระบอกไม้ไผ่ทุกวัน เพื่อนำมาสงเคราะห์คนยากไร้ (พิชญรัตน์ บุญช่วย ๒๕๕๑ : ๑๔๓) แต่ใน

ปัจจุบันมีอาสาสมัครกว่า ๑๒ ล้านคนทั่วโลกที่คอยช่วยเหลือผู้ยากไร้และเผยแพร่คำสอนให้ผู้มี
แบ่งปันทรัพย์สินและสิ่งของให้แก่ผู้ที่ยากไร้

วิธีการระดมทุนข้างต้นจึงเท่ากับว่า มูลนิธิฯ ได้เปิดโอกาสให้กลุ่มสตรีสามารถแสดงพลัง
ทางสังคม จากเดิมที่ถูกจำกัดบทบาทอยู่ในครอบครัว มีอำนาจเต็มที่เพียงการจับจ่ายเงินเท่าที่มีใน
กระเป๋าเพื่อซื้อข้าวในตลาด แต่เมื่อแม่บ้านเหล่านั้นทราบที่ “เงินเพียง ๕๐ เซนต์ช่วยคนได้” จึง
เกิดจิตศรัทธาเข้าร่วมระดมทุนมากขึ้นเรื่อยๆ นอกจากนี้การนำกระบอกไม้ไผ่มาเป็นสัญลักษณ์ ยัง
เป็นการสื่อความหมายในแง่ของความเท่าเทียมและความเสมอภาคในการทำมาหากิน และช่วยสร้าง
ความรู้สึกมีส่วนร่วมให้แก่กลุ่มคนคือโอกาสผู้ไม่มีบทบาทในสังคม ไม่ว่าจะเป็นสตรี, คนยากจน,
หรือคนเงินสกเกี้ยน (พิชญรัตน์ บุญช่วย ๒๕๕๑ : ๑๔๓)

นอกจากนี้มูลนิธิพุทธคือจีในได้หวั่น ยังมีลักษณะเด่นอีกหลายประการที่ดึงดูดความสนใจ
ของคนทั่วไป ไม่ว่าจะเป็นการมีผู้นำองค์กรที่เป็นนักบวชสตรี, การวางตัวเป็นกลางไม่สนับสนุน
และไม่ขัดแย้งกับกลุ่มการเมืองใด ประสิทธิภาพในการปฏิบัติการกิจของอาสาสมัคร และ
ความสามารถในการขยายเครือข่ายอาสาสมัครออกไปทั่วโลก จนเกิดเป็นพลังแห่งการทำมาหากิน
เพื่อช่วยเหลือผู้อื่น นอกจากนี้ยังมีวิธีการเผยแพร่ธรรมะและประชาสัมพันธ์แนวคิดให้แพร่หลาย
ช่องทางผ่านสื่อที่ทันสมัย (พิชญรัตน์ บุญช่วย ๒๕๕๑ : ๑๓๗)

มูลนิธิคือจีดำเนินงานด้วยเงินบริจาคอย่างสม่ำเสมอจากสมาชิกราว ๑๐ ล้านคน มีระบบ
บริหารจัดการที่ดี และการเงินโปร่งใสมากจนเป็นที่เชื่อถือของคนทั่วไป มีเงินมาใช้ทำกิจกรรม
ต่างๆ อย่างมากมายไม่รู้จบสิ้น ประมวลการกันว่า เงินบริจาคที่มูลนิธิฯ ได้รับน่าจะมีมูลค่ารวมเป็น
หมื่นเป็นแสนล้านเหรียญ (๑ เหรียญได้หวั่นเท่ากับ ๑.๒ บาท) เพราะคือจีได้ขยายงานต่างๆ ออกไป
มากมาย ซึ่งแต่ละงานจำเป็นต้องใช้เงินจำนวนมหาศาล แต่เม็ดเงินที่หลั่งไหลเข้ามูลนิธิฯ ยังไม่
สำคัญเท่ากับทุนมนุษย์และทุนทางจิตวิญญาณของสมาชิกและอาสาสมัครคือจี ที่รวมกันเป็น “มหา
เมตตา-มหากรุณา” มีความตั้งใจและพร้อมจะลงมือทำงานสารพัดอย่างเพื่อช่วยเหลือผู้มีทุกข์ให้ พ้น
ทุกข์ ตั้งแต่เรื่องง่ายๆ อันได้แก่ งานช่วยทำความสะอาดบ้านเรือน ชุมชน สถานที่สาธารณะ การคัด
แยกขยะ การช่วยสงเคราะห์บุคคลและครอบครัวผู้ยากไร้ ไปจนถึงการช่วยเหลือกรณีภัยพิบัติทั้งใน

และนอกประเทศ ทั้งยังมีอาสาสมัครมือจี้ที่เป็น “มืออาชีพ” ในสายงานหลายแขนงเข้าร่วม
บริหารงานด้านต่างๆ ของมูลนิธิฯ ให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

การก่อตั้งมูลนิธิพุทธมือจี้จัดเป็นขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมแนวใหม่ (New Social Movements หรือ NSMs) กรณีของมือจี้ชิ้นส่วนหนึ่งเกิดจากความล้มเหลวของรัฐในการประกัน
สิทธิทางสุขภาพอย่างเสมอภาคให้แก่ประชาชน เพราะตกอยู่ภายใต้เงื่อนไข “การรักษาที่ต้อง
วางเงินมัดจำล่วงหน้า” ของการดำเนินธุรกิจในระบบทุนนิยม ด้วยเหตุนี้ จึงกล่าวได้ว่า การ
เคลื่อนไหวเพื่อก่อตั้งมูลนิธิฯ ของกลุ่มอาสาสมัครมือจี้ในยุคต้นๆ เป็นการเปิดพื้นที่ใหม่ทางสังคม
ที่ไม่ใช่พื้นที่การกระทำของ “รัฐ” (The State) หรือ เศรษฐกิจ (Economy) แต่เป็น “พื้นที่สาธารณะ”
ซึ่งมวลชนทุกภาคส่วนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลงระบบคุณค่าและสถาบันของ
สังคม (พิชญ์รัชต์ บุญช่วย ๒๕๕๑ : ๑๔๖)

รวมทั้งบริบทของสังคมได้วันที่ต้องเผชิญภัยธรรมชาติและการคุกคามทางการเมืองมา
โดยตลอด ได้หล่อหลอมให้คนได้วันที่มีความเข้มแข็ง ขยันขันแข็ง และเอาจริงเอาจัง ประกอบกับ
สายเลือดชาวจีนที่มีนิสัยขยัน หนักเอาเบาสู้ ใฝ่เรียนรู้ ชอบบริการ และนอบน้อมต่อมรดก ส่งผลให้
คนได้วันที่ส่วนใหญ่มีอุปนิสัยด้านที่เป็นบวกค่อนข้างสูง และเมื่อสังคมการเมืองได้วันที่เปิดโลก
ประชาธิปไตย ให้เสรีภาพแก่ประชาชน เปิดเสรีทางสื่อสารมวลชน เสรีทางศาสนา จึงมีผลทำให้
พัฒนาการด้านจิตวิญญาณ คุณธรรม ความดีงาม อย่างขบวนการมือจี้เติบโตได้อย่างมีพลัง จน
กลายเป็นแกนหลักที่สำคัญในด้านคุณธรรมจริยธรรมของได้วันที่ดังเช่นทุกวันนี้ ถ้าสังคมใดเป็น
ระบบปิด มีวัฒนธรรมอำนาจนิยมครอบงำ เสรีภาพด้านต่างๆ ของสังคมถูกกดทับ โอกาสที่จะเกิด
สิ่งดีๆ อย่างขบวนการมือจี้ก็คงเป็นไปได้ยากทีเดียว หรือหากเกิดขึ้นได้ด้วยศรัทธา ก็มักจะ
ดำเนินการผิดทิศทาง คือกลายเป็นการสะสมรวบทุกอย่างไว้ที่ศูนย์กลางเสมอๆ

รูปแบบขององค์กรและการจัดการมูลนิธิฯ

รูปแบบการจัดการมูลนิธิมือจี้ได้วันที่เกิดจาก ๕ ปัจจัยหลัก ดังนี้

๑. ขบวนการถือจีเป็นการนำพุทธธรรมที่ใช้แนวความเมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา (แนวทางพระโพธิสัตว์) เป็นเข็มทิศนำทาง ทำให้ทุกคนสามารถใช้หลักศาสนาปฏิบัติได้จริง และปฏิบัติได้อย่างง่ายๆ ในชีวิตนี้ คือ การทำงานช่วยเหลือผู้อื่นไม่ว่าจะด้วยทรัพย์ ด้วยแรง ด้วยปัญญา ฯลฯ โดยถือว่าทั้งหมดนี้ก็คือการปฏิบัติธรรม เป็นการได้ฝึกเป็นพระโพธิสัตว์ในชาตินี้ และทำให้เรื่องพุทธศาสนาเป็นเรื่องเข้าใจง่าย เข้าถึงง่าย ไม่แยกส่วนออกจากชีวิตจริง ทุกคนจึงสามารถทำได้ อย่างทันทีและทันสมัยอยู่เสมอ

๒. การมีผู้นำทางจิตวิญญาณที่ผู้ทรงธรรมะอันงดงาม มีวัตรปฏิบัติที่เป็นแบบอย่าง ที่ทุกคนเห็นได้สัมผัสได้ คือ ท่านอินชุน (หลวงปู่ผู้เป็นพระอุปัชฌาย์ของท่านเจียงเหยียน) และท่าน ธรรมาจารย์เจียงเหยียน จึงเป็นศูนย์รวมแห่งศรัทธาและความมุ่งมั่นในการทำดี ทำให้เกิดภาวะผู้นำที่ สมาชิกและอาสาสมัครถือจีจำนวนเป็นแสนเป็นล้านสามารถ ยึดถือเป็นศูนย์รวมจิตใจและเป็น แบบอย่างให้เจริญรอยตามได้อย่างมั่นใจและ อย่างเป็นรูปธรรม การที่ผู้นำทรงไว้ซึ่งความเมตตา กรุณาอย่างสูง ดำเนินชีวิตอยู่อย่างเรียบง่าย กินน้อย อยู่น้อย ใช้น้อย ไม่สะสม เบียดเบียนผู้อื่นและ สรรพสิ่งน้อย นอบน้อมถ่อมตน ลดตัวเองให้เล็กอยู่เสมอ มีแต่คิดจะทำเพื่อผู้อื่นอย่างสุดใจ จึงเป็น เสมือนต้นแบบนำทางให้แก่ศิษย์อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งเหนือกว่าคำสอนใดๆ

๓. แนวทางพุทธถือจีที่เคารพยกย่องให้เกียรติแก่คนทุกคนอย่างไม่เลือกชั้นวรรณะ ไม่ แบ่งแยก เคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของทุกคน ก่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้คนทั้งหลายแบบ แนวราบ ก่อให้เกิดความสร้างสรรค์ ความรัก ความผูกพัน ตรงข้ามกับความสัมพันธ์แนวตั้งที่เกิด แรงกดดันและปฏิสัมพันธ์กันเชิงอำนาจ ทำให้ความรัก ความดี ความงาม เกิดขึ้นได้ยากกว่า

๔. แนวทางพุทธถือจีมีลักษณะที่น่าจะเรียกได้ว่าเป็นปรากฏการณ์ “รวมเข้าเพื่อกระจาย ออก” คือเป็นการรวมคน รวมความรักความศรัทธา รวมทรัพย์ากร ปัญญา องค์กรความรู้ การปฏิบัติ ต่างๆ เข้ามาสู่ศูนย์รวมแห่งศรัทธา คือผู้นำทางจิตวิญญาณ แต่การรวมทุกอย่างเหล่านั้นมิใช่ รวมเข้ามาเพื่อพอกพูนสะสมไว้ที่ ศูนย์กลาง ตรงกันข้าม การรวมสรรพสิ่งเหล่านั้นเป็นไปเพื่อ กระจายสู่มหาชนคนยากไร้ คนตกทุกข์ได้ยาก อย่างกว้างขวางไม่มีที่สิ้นสุด จุดนี้ถือเป็นความ งดงามอย่างยิ่งของแนวพุทธถือจี

๕. การดำเนินงานของขบวนการถือจี้ไม่ปฏิเสธความเป็นไปของสังคมและของโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นพลวัตตลอดเวลา รู้จักนำจุดเด่นบางอย่างมาใช้อย่างชาญฉลาด เช่น นำเอาองค์ความรู้ด้านการจัดการ การตลาดเชิงสังคม เทคโนโลยีสารสนเทศ การบริหารจัดการอย่างมืออาชีพ ฯลฯ มาใช้ในการดำเนินงานด้านศาสนาอย่างกลมกลืนและมีประสิทธิภาพ ตรงนี้ก็นับว่าเป็นจุดเด่นที่สำคัญอีกประการหนึ่ง

โดยภาพรวมอาจสรุปได้ว่า การดำเนินงานของขบวนการพุทธถือจี้ตลอด ๔๐ ปีนี้มีหลักการสำคัญอยู่ที่การเน้นหัวใจของความเป็นมนุษย์ โดยมียุทธศาสตร์สำคัญ ๓ ประการ คือ

๑. **ศรัทธา** คือการสร้างศรัทธาในการทำความดีเพื่อผู้อื่น โดยมีท่านธรรมจารย์เป็นผู้นำ และมีคำสอนแนวพุทธโพธิสัตว์เป็นหลักยึด

๒. **ปัญญา** ถือจี้รับเอาองค์ความรู้ เทคโนโลยีสมัยใหม่ เข้ามาปรับใช้เพื่อสานเจตนารมณ์ตลอดเวลา ไม่ได้ปล่อยให้เรื่องศาสนาเป็นเรื่องคร่ำครึ เป็นเรื่องอดีตที่แยกส่วนออกจากปัจจุบัน จึงเข้าถึงคนทั้งรุ่นเก่าและรุ่นใหม่ได้ตลอดเวลา

๓. **การจัดการ** ในกระบวนการทำงานของถือจี้ มีการจัดการอย่างเป็นระบบและเป็นมืออาชีพในทุกระดับ แม้แต่การทำงานของอาสาสมัครก็มีกระบวนการทำงานอย่างเป็นขั้นตอน มีระบบ มีระเบียบ ไม่ใช่แบบ “ช่วยๆ กันไป” การทำได้เช่นนี้คือการนำ “การจัดการ” มาใช้ในทุกระดับและทุกขั้นตอนนั่นเอง (อำพล จินดาวัฒนะ ๒๕๔๕ : www.doctor.co.th)

กิจกรรมสังคมสงเคราะห์

กว่า ๔๐ ปีที่ผ่านมา มูลนิธิพุทธถือจี้ได้ก่อตั้งขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมด้วยแรงศรัทธาในการ “ช่วยคนจน สอนคนมี” พร้อมด้วยปณิธาน ๔ ประการ คือ

๑. การสร้างกุศลบุญทาน

๒. การรักษาพยาบาล

๑. การให้การศึกษ

๔. การส่งเสริมและรักษาวัฒนธรรม

และยังได้ขยายพันธกิจรอง ๔ ประการที่สำคัญ เพื่อที่จะดำเนินการไปพร้อมๆกัน หรือเรียกว่า “เดินเพียงก้าวเดียว เกิดเป็นรอยเท้าทั้งแปด” คือ

๑. การบรรเทาทุกข์ระหว่างประเทศ

๒. การบริจาคใ้กระตุก

๓. การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

๔. การเป็นอาสาสมัครชุมชน

อาสาสมัครนอิจิมมีลักษณะร่วมที่สำคัญคือ มีจิตใจดี สุภาพอ่อนน้อม ชอบช่วยเหลือผู้อื่น ให้เกียรติคนอื่น ยิ้มแย้มแจ่มใส และเป็นสุขเสมอเมื่อได้บริการใครๆ อาสาสมัครนอิจิมี่ที่ไปทำงานอาสาไม่ว่าที่ไหน ล้วนมีบุคลิกไม่แตกต่างจากนี้ ด้วยว่าเขาสอนให้รักเพื่อนมนุษย์ทุกคนโดยไม่แยกแยะคน ไม่แยกฐานะ เชื้อชาติ ฝักใฝ่ให้ทุกคนมีจิตใจใหญ่ (มหจิต) ที่จะรักเพื่อนมนุษย์เหมือนกับว่าทุกคนบนโลกนี้เป็นคนในครอบครัวเดียวกัน ในหมู่ชาวนอิจิมี่เองก็ไม่มี การแบ่งชั้นวรรณะ ไม่ว่าจะเป็ นกรรมกร ชาวนา ครู นายจ้าง ลูกจ้าง หมอ พยาบาล ฯลฯ ทุกคนต่างเป็นชาวนอิจิมี่เหมือนกันหมด

แนวพุทธของนอิจิมมองว่า คนทุกคนมีเมล็ดพันธุ์แห่งความดี มีธาตุของความรักความเมตตา อยู่ในตัว ทุกคนจึงควรฝึกฝนจิตใจให้รู้จักรักและขอบคุณสรรพสิ่งรอบตัว ชาวนอิจิมี่จึงนิยมฝึกฝนขอบคุณผู้อื่นอย่างจริงใจและนอบน้อม แม้ไปช่วยเหลือใครๆ ก็ยังขอบคุณผู้ที่ให้ตนช่วยเหลือ การรู้จักขอบคุณ (กันเอิน) นี้ถือเป็นการฝึกที่จะรักและเคารพในผู้อื่น เป็นการพัฒนาจิตอย่างสม่ำเสมอ

สำหรับหลักการฝึกตนเป็นชาวนอิจิมี่ ท่านธรรมจารย์เจ็งเหยียนสอนเพียงให้เข้าถึงจิตวิญญาณที่มีความรักความเมตตาจริงๆ โดยแสดงผ่านพฤติกรรมออกไป ไม่ใช่แค่ปรัชญาทฤษฎี เหตุผล เช่น พระพุทธองค์สอนเรื่องเมตตา ก็ให้ออกไปรักไปเมตตาคนอื่นให้จริง ไปใส่ใจผู้ป่วย ผู้บาดเจ็บ คนยากจนโดยตรง โดยวิธีที่จะบรรเทาความทุกข์ของคนป่วย คนจนท้องหิวก็คือ ให้ทานวัตถุก่อน ส่วนคนรวยซึ่งมีความทุกข์ใจต่างๆ ที่มีกินมีใช้ ก็ต้องเปิดโอกาสให้เขาได้เห็นคนทุกข์ยาก

เห็นอริยสัจสี่ เห็นถึงอนิจจัง ความไม่เที่ยง โดยพาเขามาร่วมทำประโยชน์ จนเขาเองเกิดความรู้สึกว่าการช่วยเหลือคนอื่นเป็นความสุข เขาก็จะยิ่งยินดีที่จะเสียสละมาร่วมกระบวนการเช่นนี้ คนไข้คนหนึ่งที่ได้รับความรักความเมตตา ก็จะเก็บความประทับใจนี้ไว้ในใจ ต่อไปเมื่อมีโอกาส เขาก็อยากจะทำเช่นนี้กับคนอื่นบ้าง เพราะเขาเคยได้รับจากคนอื่นมาก่อนแล้ว เหล่านี้คือสิ่งที่ท่านธรรมาจารย์จึงเขียนสอน ซึ่งก็คือการสอนให้เป็นคนที่มีฝีมือนักว่า (ให้) มากกว่าจะเป็นคนฝีมือนัก (รับ)

ตัวอย่างงานอาสาสมัครนิจิที่สะท้อนให้เห็นถึงการมุ่งฝึกฝนตนเองจากการลงมือปฏิบัติจริงอย่างไม่ย่อท้อก็คือ งานอาสาสมัครแยกขยะตามชุมชนต่างๆ บรรดาอาสาสมัครที่เลือกทำงานนี้เปรียบเหมือนมดงาน โภชิสต์หรือพระโภชิสต์ ราวหนูกุ้งที่ก้มหน้าก้มตาแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมอยู่ทั่วไปได้หวัน กลุ่มอาสาสมัครเหล่านี้จะมีหน่วยงานกระจายแทรกตัวอยู่ตามชุมชนต่างๆ โดยจะขอให้ประชาชนในละแวกนั้นนำขยะมาทิ้งให้ในวันที่ทางการไม่มาเก็บ จากนั้นบรรดาอาสาสมัครนิจิก็จะขนย้ายขยะ นำมาคัดแยก โดยไม่รังเกียจว่าเป็นงานด้อยค่า เลือกที่เป็นประโยชน์ไปรีไซเคิลไปขาย ได้เงินเข้ามูลนิธิฯ รวมแล้วปีละเป็นร้อยล้านบาท เรียกว่าได้ทั้งเงินได้ทั้งบุญและยังได้ฝึกฝนตนเองอย่างสม่ำเสมอ

งานสังคมสงเคราะห์ทั่วไป เช่น การช่วยเหลือผู้ยากไร้ เช่นที่เคยทำมาตั้งแต่อดีตก็ไม่หยุด ในขณะที่เดียวกันก็ขยายไปจับงานใหญ่และใหญ่มาก เช่น การเข้าไปช่วยเหลือประชาชนที่ประสบภัยแผ่นดินไหวครั้งใหญ่ทางตอนใต้ของ ไต้หวันเมื่อปี ๒๕๕๒ มูลนิธิฯ ทำงานช่วยเหลือหลายด้านอย่างต่อเนื่องนานถึง ๕ ปี โดยช่วยรัฐบาลก่อสร้างโรงเรียนทดแทนให้ชุมชนต่างๆ มากถึง ๕๑ แห่ง ทุกแห่งก่อสร้างด้วยเทคโนโลยีทันสมัยเพื่อป้องกันแผ่นดินไหวในอนาคต จึงต้องใช้เงินหลายหมื่นล้านบาท โดยค่อยๆ ระดมเงินบริจาคและขยายขอบข่ายการรับบริจาคออกไปเรื่อยๆ ใช้เวลาดำเนินงาน ๒ ปีกว่าจึงแล้วเสร็จ

นอกจากการทำงานสังคมสงเคราะห์ในประเทศแล้ว อาสาสมัครนิจิยังขยายการทำงานออกไปทั่วโลก ด้วยมองเห็นว่าในปัจจุบันโลกเสี่ยงสมดุลจากฝีมือของมนุษย์ เช่น เหตุการณ์สึนามิในปีพ.ศ. ๒๕๔๗ อาสาสมัครนิจิถือเป็นกลุ่มแรกที่เข้าช่วยเหลือ โดยเฉพาะในประเทศอินโดนีเซีย อินเดีย และศรีลังกา รวมถึงเหตุการณ์แผ่นดินไหวที่ปากีสถาน อาสาสมัครนิจิก็ช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติอย่างจริงจัง

นับถึงปัจจุบัน มูลนิธิธื้อจี้ได้ออกไปช่วยเหลือบรรเทาทุกข์แก่ประชาชนในประเทศต่างๆ ถึง ๖๑ ประเทศ ทั้งยังมีเครือข่ายสาขาธื้อจี้อยู่ใน ๔๖ ประเทศ รวมทั้งในประเทศไทยด้วย

อาสาสมัครท่านหนึ่งของมูลนิธิคุณเซียจิ้งก๊วย ซึ่งเคยประสบความสำเร็จในอาชีพและมี รายได้มหาศาลแต่ด้วยพลังศรัทธาต่อท่านธรรมจารย์เจิ้งเหยียนที่มีเมตตาต่อเพื่อนมนุษย์ อย่าง ยิ่งใหญ่ เขาจึงตัดสินใจเปลี่ยนเส้นทางชีวิตมาเป็นอาสาสมัครธื้อจี้ตลอดชีวิต โดยตั้งใจแน่วแน่ว่าจะ ไม่แต่งงานเพื่อไม่ให้มีภาระ จะได้ทำงานช่วยเหลือเพื่อนร่วมโลกที่ทุกข์ยากและช่วยเยียวยาโลกได้ อย่างเต็มที่ คุณเซียกกล่าวว่ “ชาวธื้อจี้เชื่อในคำสอนข้อหนึ่งที่ว่า “ชาวพุทธจงเป็นช่างให้ พระพุทธเจ้า แต่ถ้าจะเป็นช่างให้พระพุทธเจ้าก็ ต้องยอมเป็นม้าเป็นวัวให้แก่ประชาชนก่อน”” ด้วย ความเชื่อเช่นนี้เอง ที่ทำให้อาสาสมัครธื้อจี้ภาคภูมิใจและเต็มใจยิ่งนักที่จะได้อาสาเป็นผู้ช่วย เหลือ ทำการงานให้แก่ผู้อื่น โดยไม่เลือกงานและไม่เลือกเขาเลือกเรา นับเป็นขบวนการจิตอาสาที่ใหญ่ยิ่ง

ดังที่กล่าวไปในข้างต้นถึง ๘ภารกิจหลักของธื้อจี้ ซึ่งแขนงงานเหล่านี้เปรียบได้กับ กิ่งก้านสาขาของไม้ใหญ่ที่แผ่ออกไปสร้างร่มเงา เอื้อประโยชน์ให้แก่สรรพชีวิต และต่อไปนี่คือ ส่วนหนึ่งของกิ่งก้านอันงามสมบูรณ์ของไม้ใหญ่นามธื้อจี้

โรงเรียนสอนแพทย์ให้เป็นมนุษย์ / โรงเรียนแพทย์

คณะแพทยศาสตร์ มูลนิธิธื้อจี้ที่ฮั่วเหลียน เปิดดำเนินการมาตั้งแต่ปี ๒๕๓๗ โรงพยาบาล นั้นก่อตั้งขึ้นตามภารกิจหลักของธื้อจี้ที่มุ่งช่วยเหลือผู้ตกทุกข์ ได้ยากตามปณิธานของท่านธรรมาจารย์เจิ้งเหยียนตั้งแต่สมัยอดีต และเมื่อสร้างโรงพยาบาลแล้วจึงถือ โอกาสก่อตั้งคณะแพทยศาสตร์ ขึ้นด้วย ทว่าจุดมุ่งหมายสำคัญมิได้อยู่ที่เพียงการผลิตแพทย์เท่านั้น หากยังมุ่งหวังให้ได้แพทย์ที่มี หัวใจของความเป็นมนุษย์ มีจิตวิญญาณ ควบคู่ไปกับการมีองค์ความรู้ทางเทคนิค เพื่อให้ได้แพทย์ที่ เก่งทั้งการรักษาโรค รักษาใจ พร้อมดูแลผู้ป่วยเสมือนญาติ และทำหน้าที่โอบอุ้มโลกใบนี้ คณะแพทย์แห่งนี้ใช้ “พรหมวิหาร ๔” อันเป็นแนวทางพระ โพธิสัตว์ที่ชาวธื้อจี้ยึดถือมาเป็นคำขวัญ ประจำคณะ คือ

เมตตา ฝึกการมีจิตใจต้องการให้ผู้อื่นมีความสุข

กรุณา ฝึกลงมือทำเพื่อช่วยให้ผู้อื่นพ้นทุกข์

มุทิตา ฝึกเรียนรู้ เข้าใจ และกตัญญูในสรรพสิ่ง

อุเบกขา ฝึกเข้าใจความเป็นธรรมชาติธรรมดา สามารถลดตัวตนและปล่อยวาง

ในการผลิตแพทย์ นอกเหนือจากเทคนิควิชาการทางการแพทย์แล้ว ยังเน้นการฝึกอบรมด้านศิลปวัฒนธรรม มนุษยศาสตร์ และการพัฒนาจิตวิญญาณควบคู่กันไป นักศึกษาแพทย์ที่นี้จึงมีชั่วโมงเรียนการจัดดอกไม้ การเขียนพู่กันจีน การชงชา การเดิน-นั่ง-ยก โตะเก้าอี้แบบไม่ให้เกิดเสียง ฯลฯ เพื่อฝึกให้เป็นคนประณีต ละเอียดอ่อน เข้าถึงสภาวะของจิต ไม่หยาบกระด้าง นอกจากนี้ก็ยังไม่ให้นักศึกษาแพทย์ไปทำงานอาสาสมัครต่างๆ เพื่อฝึกการบริการรับใช้ผู้อื่น ฝึกลดตัวตน ฝึกให้รำลึกถึงบุญคุณผู้อื่น จนเข้าไปอยู่ในจิตสำนึก

อย่างหลักสูตรการจัดดอกไม้ ผู้สอนจะสอดแทรกแง่คิดว่า ดอกไม้ใบไม้ย่อมมีทั้งเก่าและใหม่ ทั้งแก่และอ่อน หากไม่ยอมเด็ดดอกไม้ที่ร่วงโรยทิ้งบ้าง ก็อาจจัดดอกไม้ได้ไม่งดงาม ฉะนั้นก็ฉนั้นนั้น ในการทำงาน การดำรงชีวิต ก็ต้องกล้าเสียสละในบางเรื่องเพื่อให้เกิดการลงตัวอย่างสมดุล มิให้มีรับอย่างเหมาะสม ส่วนหลักสูตรการเขียนพู่กันจีนนั้นก็เพื่อพัฒนาสมาธิและจิต เพราะเวลาตัวพู่กันแต่ละครั้ง จะต้องทำด้วยจิตใจที่มีสมาธิ สงบ มั่นคง

การชงชาก็เป็นศิลปะ ๒ ด้าน ฝ่ายหนึ่งฝึกการบริการผู้อื่น และอีกฝ่ายหนึ่งเรียนรู้การเป็นผู้รอ รู้รับกลิ่น รู้รับรส รู้รับน้ำใจจากผู้อื่น และฝึกการทำงานอย่างมีสมาธิ มิใช่แค่การชงชาเพื่อดื่มเพียงเท่านั้น เหล่านี้เป็นตัวอย่างเพียงบางส่วนของสิ่งที่แสดงว่า เขาให้ความสำคัญกับการพัฒนาทางจิตใจของนักศึกษาแพทย์ที่จะต้องจบออกไปเป็น แพทย์ที่เข้าใจในเพื่อนมนุษย์ มีจิตใจดีงาม ประณีต ละเอียดอ่อน และต้องมีความรู้ความสามารถด้านเทคนิคอย่างดีด้วย ซึ่งการฝึกอบรมบ่มนิสัยเช่นนี้เขาใช้กับทุกหลักสูตรการศึกษาตั้งแต่อนุบาลจน ถึงมหาวิทยาลัย

กรณีที่เด่นสำหรับคณะแพทยศาสตร์แห่งนี้ก็คือ การจัดการเรียนการสอนวิชากายวิภาคศาสตร์ ซึ่งนักศึกษาแพทย์ต้องเรียนผ่าศพอาจารย์ใหญ่ (“อาจารย์ใหญ่” เป็นคำเรียกผู้อุทิศศพของตนให้นักศึกษาแพทย์ได้เรียน โดยทั่วไปศพอาจารย์ใหญ่ ๑ ท่านสามารถให้นักศึกษาแพทย์เรียนพร้อมๆ กันได้ ๔ คน) เขาสร้างระบบที่ทำให้นักศึกษาเห็นความสำคัญและรำลึกในพระคุณของอาจารย์ใหญ่อย่างสูงยิ่ง โดยให้นักศึกษาแพทย์ที่จะต้องเรียนผ่าศพได้ทำความรู้จักกับครอบครัวของ อาจารย์ใหญ่เพื่อให้นักศึกษาแพทย์รู้สึกตนเสมือนเป็นสมาชิกในครอบครัวนั้น ด้วย นักศึกษาแพทย์จะได้เรียนรู้ประวัติชีวิตของอาจารย์ใหญ่ตั้งแต่ก่อนเรียนผ่าศพ เพื่อให้รู้ว่าร่างของอาจารย์ใหญ่มิใช่เป็นแค่ศพ แต่เป็นเรือนร่างของเจ้าของชีวิตที่เคยมีเลือดเนื้อ มีลมหายใจ มีคุณงามความดี

และมีจิตใจที่ดีงาม เป็นการปลุกฝังให้นักศึกษาแพทย์มีจิตใจที่รู้จักเคารพผู้อื่น แม้ว่าเขาเหล่านั้นจะเสียชีวิตเป็นศพไปแล้วก็ตาม เมื่อนักศึกษาแพทย์เรียนผ่าศพ เขาก็จะปฏิบัติต่อศพนั้นด้วยความเคารพเหมือนเป็นญาติผู้ใหญ่ มิใช่มองเห็นเป็นแค่ศพพหนึ่งที่ไม่มีชีวิตจิตใจแล้วเท่านั้น ลูกของอาจารย์ใหญ่ท่านหนึ่งพูดฝากกับนักศึกษาแพทย์ว่า “นักศึกษาแพทย์จะกรีดผ่าศพของบิดาเรา ผิดพลาดสักทีร้อยครั้งก็ไม่เป็นไร เรานุญาตให้ทำได้เต็มที่ แต่เมื่อจบไปเป็นแพทย์แล้ว ขออย่าได้ ผ่าตัดใครผิดแม้แต่ครั้งเดียว”

อีกกรณีหนึ่งคือ มีอาจารย์ใหญ่ท่านหนึ่ง ก่อนเสียชีวิตป่วยเป็นมะเร็งระยะสุดท้าย ด้วยความมุ่งมั่นที่ต้องการบริจาคร่างกายให้นักศึกษาแพทย์ได้ศึกษา จึงไม่รับยาเคมีบำบัด ไม่รับการผ่าตัด เพราะจะทำให้ศพใช้ผ่าศึกษาไม่ได้ เพียงขอรับเตาเย็บศพบรรจุศพในตู้เก็บศพจนกระทั่งสิ้นชีวิต และก่อนสิ้นชีวิตได้มีโอกาสพูดฝากถึงนักศึกษาแพทย์โดยอาจารย์บันทึกภาพเป็น วิดีโอไว้ให้นักศึกษาได้ดูกัน เพื่อให้เห็นถึงความเสียสละและความตั้งใจจริงของอาจารย์ใหญ่ นี่เป็นการทำให้ศพอาจารย์ใหญ่ “พูดได้” หาใช่ศพคนตายที่ไร้ความรู้สึกรู้สาไม

เมื่อนักศึกษาแพทย์เรียนผ่าศพจบหลักสูตร พวกเขาจะนำชิ้นส่วนของอาจารย์ใหญ่ที่ผ่าศึกษาแล้วซึ่งแยกเก็บรักษาไว้กลับมา เย็บปะติดปะต่อเท่าที่ทำได้ แล้วห่อด้วยผ้าขาวสะอาด ปิดคลุมด้วยผ้าแพรพรรณอย่างสวยงาม จากนั้นทั้งนักศึกษาแพทย์ ญาติของอาจารย์ใหญ่ และครูอาจารย์ ก็จะมาร่วมพิธี ช่วยกันแบกศพอาจารย์ใหญ่เดินเรียงแถว จัดขบวนแห่ศพด้วยความเคารพระลึกถึงในบุญคุณ ก่อนทำการฌาปนกิจ นักศึกษาแพทย์จะเขียนคำระลึกถึงอาจารย์ใหญ่ของพวกเขาใส่โลงศพไปด้วยเพื่อ คารวะอาจารย์ใหญ่เป็นครั้งสุดท้าย หลังจากฌาปนกิจแล้ว จะเก็บอัฐิบางส่วนใส่โกศคริสตัลสวยงาม จารึกชื่อแซ่ไว้ แล้วนำไปเก็บไว้ในห้องพระโพธิสัตว์บนอาคารคณะแพทยศาสตร์

ด้วยระบบการจัดการที่ให้เกียรติแก่อาจารย์ใหญ่ ส่งผลให้มีผู้แสดงความจำนงบริจาคร่างกายให้นักศึกษาแพทย์ที่นับหมื่นรายกระทั่งมีศพมากเกินความต้องการ ต้องบริจาคต่อไปยังคณะแพทยศาสตร์แห่งอื่น แต่มีข้อแม้ว่าคณะแพทยศาสตร์ที่รับบริจาคศพไปจะต้องจัดกระบวนการและพิธีการต่างๆ ตามนี้เช่นกัน

โรงพยาบาลพระโพธิสัตว์

เมื่อสร้างโรงพยาบาลแห่งแรกที่ฮั่วเหลียนเมื่อราว ๒๐ ปีก่อน ปัจจุบันมีโรงพยาบาลรวม ๕ แห่ง ทั้งที่อยู่ในต่างจังหวัดและซานเหมิงไทเป เป็นโรงพยาบาลที่สร้างขึ้นอย่างมั่นคงสวยงาม

และน่าจะใช้งานได้เป็นร้อยๆ ปี ทั้งยังป้องกันแผ่นดินไหวไว้พร้อมสรรพ ค่าก่อสร้างทั้งหมดมาจากเงินบริจาคของสมาชิกนือจี

ในช่วงที่ท่านธรรมจารย์เจิ้งเหยียนจะสร้างโรงพยาบาลแห่งแรกนั้นยัง ไม่มีเงินเลย ทางการทราบเจตนาธรรมณ์ก็คิดว่า เมื่อไม่มีเงินก็ควรคิดทำกิจกรรมอย่างอื่นที่ใช้เงินน้อยกว่านี้ไม่ดีกว่าหรือ แต่ท่านธรรมจารย์มั่นใจว่าจะทำได้ เมื่อเริ่มโครงการ มีนักธุรกิจชาวญี่ปุ่นที่เคยอยู่ที่ไต้หวันมาก่อนแสดงความจำนงขอบริจาคเงิน ก้อนใหญ่ให้สร้างโรงพยาบาล ท่านธรรมจารย์ไม่รับเพราะต้องการให้คนไต้หวันส่วนใหญ่ได้ร่วมกันเป็นเจ้าของโรงพยาบาลด้วยการร่วมบริจาคคนละเล็กคนละน้อยมากกว่า

ปัจจุบันนือจีมีโรงพยาบาล ๕ แห่ง (ขนาดใหญ่กว่า ๑,๐๐๐ เตียง ๓ แห่ง และขนาดเล็ก ๒ แห่ง) เครื่องมือและเทคโนโลยีทางการแพทย์อยู่ในระดับแนวหน้าของไต้หวันและได้มาตรฐานสากล สามารถให้การรักษาและผ่าตัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่จุดสำคัญอยู่ที่การจัดระบบที่ให้ความสำคัญกับมิติความเป็นมนุษย์และจิตวิญญาณอย่างสูง ซึ่งโรงพยาบาลของนือจีใช้พรหมวิหาร ๔ เช่นเดียวกับองค์กรอื่นๆ ของนือจี

โรงพยาบาลของนือจีมีการรณรงค์เพื่อสร้างจิตวิญญาณการแพทย์ที่มีหัวใจของ ความเป็นมนุษย์ เรียกว่า “The mission to be a human doctor” เพื่อส่งเสริมการพัฒนาจิตใจของผู้ให้บริการทุกระดับให้ใส่ใจในคุณค่า ศักดิ์ศรีและความเป็นมนุษย์ของผู้อื่น ให้เกียรติและให้ความเคารพแก่คนทุกคนทุกระดับชั้น และให้ระลึกในพระคุณของผู้ป่วยและญาติที่มารับบริการ ดังที่แพทย์นือจีท่านหนึ่งกล่าวว่า “แพทย์พยาบาลและทีมงานมีหน้าที่ช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ซึ่งเป็นภารกิจอันยิ่งใหญ่ ทุกคนต้องลดตัวตนให้เล็กที่สุด จึงจะทำภารกิจที่สำคัญนั้นได้”

ธนาคารไขกระดูกอันดับหนึ่งของเอเชีย

ธนาคารไขกระดูกของมูลนิธินือจีก่อตั้งมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๗ ด้วยการเชิญชวนผู้มีจิตศรัทธาแสดงความจำนงบริจาคไขกระดูก (bone marrow registry) เพื่อช่วยเหลือผู้ป่วยที่มีปัญหาเกี่ยวกับความผิดปกติของเม็ดเลือด เช่น ผู้ป่วยมะเร็งเม็ดเลือดขาว โรคลูปัสไตบางชนิด มะเร็งต่อมน้ำเหลืองบางชนิด โรคไขกระดูกฝ่อ เป็นต้น

โดยทั่วไปผู้ป่วยสามารถรับบริจาคไขกระดูกได้จากญาติพี่น้องร่วมสายเลือด เนื่องจากมีเนื้อเยื่อเข้ากันได้ ร่างกายผู้ป่วยจึงไม่ปฏิเสธไขกระดูกที่ฉีดเข้าไป แต่ในบางกรณี แม้เป็นญาติร่วม

สายเลือดกัน แต่หากเนื้อเยื่อเข้ากันไม่ได้ ร่างกายก็จะปฏิเสธไขกระดูกที่ฉีดเข้าไปนั้น ดังนั้นในกรณี
ที่ผู้ป่วยไม่สามารถรับไขกระดูกจากญาติพี่น้องได้ ก็ต้องรอคอยรับบริจาคไขกระดูกจากผู้อื่นซึ่งมี
โอกาสเข้ากันได้ประมาณ ๑ ใน ๕๐,๐๐๐ ดังนั้นหากมีการลงทะเบียนผู้บริจาคไขกระดูกไว้มาก
เท่าไร ก็มีโอกาที่ผู้บริจาคจะมีเนื้อเยื่อเข้ากับผู้ป่วยได้มากเท่านั้น (ไม่ต้องบริจาคไขกระดูกไปเก็บ
ไว้ในธนาคาร แต่เป็นการเจาะเลือดเก็บไว้ด้วยเทคนิคพิเศษ ต่อเมื่อตรวจพบว่าเนื้อเยื่อของเราเข้าได้
กับผู้ป่วยพอดี ก็จะเข้าสู่กระบวนการเจาะไขกระดูกจากตัวเราไปให้ผู้ป่วย) ซึ่งก็มีคนส่วนน้อย
เท่านั้นที่มีโอกาสบริจาคไขกระดูกให้แก่ผู้ป่วยจริงๆ ใครที่ลงทะเบียนบริจาคไว้แล้วได้บริจาคจริงก็
ถือว่าได้โอกาสทำบุญทำกุศลอันยิ่งใหญ่

ปัจจุบันธนาคารไขกระดูกของฉีจี้ นับเป็นธนาคารไขกระดูกที่ใหญ่ที่สุดใน เอเชีย มีผู้
แสดงความจำนงบริจาคไขกระดูกมากถึงเกือบ ๓ แสนคน มีการบริจาคไขกระดูกช่วยเหลือผู้ป่วย
จริงๆ ทั้งในไต้หวันและประเทศอื่นๆ ไปแล้วกว่า ๘๐๐ รายใน ๒๐ ประเทศ ที่เขาทำได้ดังนี้ เพราะ
มีท่านธรรมจารย์เจิ้งเหยียนเป็นศูนย์รวมความศรัทธาและผู้คนมีความเชื่อมั่นต่อระบบการ
ดำเนินงาน ประกอบกับมีการนำองค์ความรู้และเทคโนโลยีทางการแพทย์ที่ทันสมัยมาใช้ได้ อย่าง
เหมาะสมนั่นเอง

โรงเรียนสร้าง “คน” ให้เป็น “มนุษย์”

หนึ่งในสี่ภารกิจสำคัญของมูลนิธิฉีจี้ ก็คือ การจัดการศึกษา โดยการศึกษาที่ว่านี้มี
เป้าหมายสำคัญอยู่ที่การสร้าง “คน” ให้เป็น “มนุษย์” คือผู้มีจิตใจสูง ไม่ใช่มุ่งสอนคนให้มีแต่ความ
เก่งเพื่อไขว่คว้าหาโอกาสที่เหนือคน

โรงเรียนอนุบาลของฉีจี้ที่เมือง ฮั่วเหลียน เปิดดำเนินงานมาได้ ๕ ปีแล้วภายใต้การดูแล
ของมหาวิทยาลัยฉีจี้ โดยมีเป้าหมาย ๔ ประการ คือ สร้างนักเรียนให้มีวิสัยทัศน์ก้าวไกลถึงระดับ
สากล เป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต เป็นผู้มีความรับผิดชอบ มีทักษะการทำงานและทักษะชีวิต และ
เพื่อให้บรรลุเป้าหมายข้างต้น จึงเน้นปลูกฝัง ๕ ด้าน คือ

๑. การดำเนินชีวิตประจำวันที่เรียบง่าย
๒. ฝึกให้เป็นผู้มีคุณธรรมในการใช้ชีวิตที่ถูกต้อง มีความรักในผู้อื่นเหมือนเป็นญาติพี่น้อง
ร่วมครอบครัวเดียวกัน
๓. ให้รู้จักบริการผู้อื่นอย่างนอบน้อมถ่อมตน ให้เกียรติผู้อื่น
๔. ให้รู้จักขอบคุณสิ่งที่เกิดขึ้นและทุกสิ่งทุกอย่างที่เข้ามาในชีวิต รู้จักสำนึกในบุญคุณของคนอื่น

และสิ่งรอบตัว

๕. ให้มีทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิตและการทำงานในอนาคต

สิ่งสำคัญมากอีกอย่างหนึ่งที่เด็กนักเรียนทุกคนจะได้ฝึกฝนควบคู่ไปกับการ เรียนวิชาการ ตามหลักสูตรก็คือ การฝึกเป็นอาสาสมัครซึ่งมีสารพัดรูปแบบ เช่น ฝึกเป็นอาสาสมัครจับเก็บขยะ แยกขยะ ไปเยี่ยมผู้ยากไร้ ช่วยกันทำความสะอาดโรงเรียน บริการซักผ้าให้เพื่อน ให้น้อง ให้ครู และ ในช่วงปิดเทอมเด็กนักเรียนจะได้มีโอกาสไปเข้าค่ายที่สมณารามเพื่อเรียนรู้วัฒนธรรม ชรามะ และ ได้ทำงานอาสาสมัครด้วย

สถานีโทรทัศน์สีขาว

มูลนิธิจี้มีสถานีโทรทัศน์ของตนเอง ชื่อว่า สถานีโทรทัศน์ต้าอ้าย (大爱 : สถานีโทรทัศน์แห่งความรักอันยิ่งใหญ่) การดำเนินงานสถานีโทรทัศน์ใช้มืออาชีพทำงานร่วมกับอาสาสมัครที่มีความรู้และความสามารถด้านนี้โดยตรง โดยมีเป้าหมายการพัฒนามาตรฐานการทำงานให้เทียบได้กับ CNN และ BBC ปัจจุบันแพร่ภาพวันละ ๖ ชั่วโมงทั้งในได้หวันและยังส่งสัญญาณภาพไปยังประเทศต่างๆ เกือบจะทั่วโลกด้วย ค่าบริหารจัดการเดือนละหลายร้อยล้าน เหรียญก็ได้มาจากเงินที่ผู้ชมและสมาชิกจี้บริจาคให้ โดยหนึ่งในสี่ได้มาจากขยะรีไซเคิลที่อาสาสมัครจี้ทั่วได้หวันช่วยกันคัดแยกและนำไปขาย ไม่มีการลงโฆษณาสินค้าใดๆ

รายการที่ต้าอ้ายทำมุ่งเน้นเผยแพร่เรื่องราวทางบวก ไม่นำเสนอเรื่องความรุนแรง ไม่มีการมอมเมาด้วยวัตถุนิยม บริโภคนิยม แต่จะเผยแพร่เรื่องเชิงคุณธรรม เรื่องราวของชีวิตคนที่ทำดี ปฏิบัติดี ผ่านทางละคร ดนตรี นิทาน เพลง และรูปแบบอื่นๆ เพื่อเสริมสร้างกำลังใจให้คนทำดีและสร้างความประทับใจในสิ่งดีงาม เช่น รายการสารคดีตัวอย่าง ที่จะเลือกชีวิตอาสาสมัครชาวบ้านมาถ่ายทำเป็นสารคดีตอนสั้นๆ นำเสนอให้เห็นชีวิตโพธิสัตว์ชาวบ้าน ทำให้ผู้ชมที่เป็นประชาชนทั่วไปเกิดความประทับใจ ทั้งยังเป็นกำลังใจให้อาสาสมัครจี้หลายคนทั่วโลกได้เกิดความมุ่งมั่น ที่จะออกไปช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ให้แก่ผู้คนที่เดือดร้อน ล่าสุดปี ๒๕๔๘ นี้ สถานีโทรทัศน์ต้าอ้ายได้รับการโหวตจากคนได้หวันให้เป็นสถานีโทรทัศน์ช่องที่ มีอิทธิพลต่อชีวิตมากที่สุด (อำพล จินดาวัฒนะ ๒๕๔๘ : www.doctor.co.th)

สรุปผลการวิจัย

จากผลการศึกษาทำให้ทราบว่า ถึงแม้มูลนิธิถือใจได้วันจะเกิดจากเหตุสะเทือนใจของหญิงสาวผู้หนึ่งที่มีต่อโชคชะตาของตัวเอง แต่เรื่องราวทางจิตใจนี้เองที่ทำให้เธอตัดสินใจเข้าสู่เส้นทางสายธรรมะและมุ่งมั่นทำประโยชน์เพื่อคนหมู่มากตามรอยของพระโพธิ์สัตว์กวนอิม จนเกิดเป็นมูลนิธิที่มีศักยภาพมากที่สุดในระดับโลก ที่มีแรงขับเคลื่อนในการทำงานคือ จิตใจ ที่เชื่อมั่นในสังคมแห่งการแบ่งปัน การช่วยเหลือเกื้อกูลกันระหว่างเพื่อนมนุษย์ โดยมองข้ามอำนาจของเงินตรา และความรู้สึกลึกซึ้งมั่นในตัวของท่านธรรมจารย์เจิ้งเหยียนที่สั่งสอนว่า “ให้เป็นคนที่ม่ฝ้ามืดกว่า (ให้) มากกว่าจะเป็นคนม่ฝ้ามืดหาย (รับ)” และมูลนิธิยังยึดมั่นในหลักพรหมวิหาร๔ คือ

เมตตา ฝึกการมีจิตใจต้องการให้ผู้อื่นมีความสุข

กรุณา ฝึกลงมือทำเพื่อช่วยให้ผู้อื่นพ้นทุกข์

มุทิตา ฝึกเรียนรู้ เข้าใจ และกตัญญูในสรรพสิ่ง

อุเบกขา ฝึกเข้าใจความเป็นธรรมชาติธรรมดา สามารถลดตัวตนและปล่อยวาง

รวมทั้งถือใจยังมีแนวคิดที่น่าสนใจอีกคือ แนวพุทธของถือใจมองว่า คนทุกคนมีเมล็ดพันธุ์แห่งความดี มีธาตุของความรักรักความเมตตาอยู่ในตัว ทุกคนจึงควรฝึกฝนจิตใจให้รู้จักรักและขอบคุณสรรพสิ่งรอบตัว ชาวถือใจจึงนิยมฝึกฝนขอบคุณผู้อื่นอย่างจริงใจและนอบน้อม แม้ไปช่วยเหลือใครๆ ก็ยังขอบคุณผู้ที่ให้ตนช่วยเหลือ การรู้จักขอบคุณ (กั้นเอน) นี้ถือเป็นการฝึกที่จะรักและเคารพในผู้อื่น เป็นการพัฒนาจิตอย่างสม่ำเสมอ ทำให้อาสาสมัครของถือใจพร้อมที่จะขับเคลื่อนพลังแห่งความดีให้แผ่ขยายออกไปในวงกว้างมากขึ้นเรื่อยๆ ประกอบกับการมีอาสาสมัครที่มาจากหลากหลายอาชีพควบคู่กับเทคโนโลยีที่ทันสมัยส่งผลให้การทำงานยังมีประสิทธิภาพมากขึ้น

บรรณานุกรม

ข้อมูลหนังสือ

ฉัตรสุมาลย์ กบิลสิงห์. นักบวชหญิงในต่างแดน. กรุงเทพฯ : ปัญญา, ๒๕๓๒

ฉัตรสุมาลย์ กบิลสิงห์. มาดสตรีในพระพุทธศาสนา. กรุงเทพฯ : สารมวลชน, ๒๕๒๘

สถาบันบันลือธรรม. พุทธสาวิกาในสมัยพุทธกาล ๔๐ ภิกษุณี พระอรหันต์ ชีวประวัติและคำสอน
ของพุทธสาวิกาในสมัยพุทธกาล. กรุงเทพฯ : ธรรมสภา, มปป.

อำพล จินดาวัฒนะ. จิตอาสาพลังสร้างโลก : บทเรียนรู้จากขบวนการพุทธฉือจี้ไต้หวัน ขบวนการที่

เน้นหัวใจของความเป็นมนุษย์. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิง

คุณธรรม (ศูนย์คุณธรรม) สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน),

๒๕๕๕

ข้อมูลวารสาร

พิชญ์รัชต์ บุญช่วย. “พระพุทธศาสนาเพื่อสังคม : กรณีศึกษาพุทธฉือจี้ไต้หวัน” บัณฑิตศึกษา

ปริทรรศน์. ๒ : ๑๓๗ – ๑๖๔ ; มกราคม – มีนาคม ๒๕๓๕

ฐานข้อมูลออนไลน์

สะเทือน บุญ (นามแฝง). ข้อคิดเรื่องผู้หญิงกับพุทธฉือจี้. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก : [http://](http://tzuchi-photharam.blogspot.com)

tzuchi-photharam.blogspot.com (วันที่ค้นข้อมูล : ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๕)

กลุ่มจุดตะเกียง. ท่านธรรมาจารย์เจิ้งเยี่ยนกับโลกแห่งฉือจี้. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก :

<http://onknow.blogspot.com> (วันที่ค้นข้อมูล : ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๕)

บริษัท ควอลิตี้ เอ็กซ์เพรส จำกัด. ข้อมูลท่องเที่ยวได้ทุกวัน. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก :

<http://www.qetour.com> (วันที่ค้นข้อมูล : ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๕)